II

(Besluiten waarvan de publikatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

COMMISSIE

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 23 november 1977

inzake een procedure op grond van artikel 85 van het EEG-Verdrag

(IV/29.428 : GEC — Weir Sodium Circulators)

(Slechts de tekst in de Engelse taal is authentiek)

(77/781/EEG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, en met name op artikel 85,

Gelet op Verordening nr. 17 van de Raad van 6 februari 1962 (1), en met name op de artikelen 4, 6 en 8,

Gezien de aanmelding bij de Commissie op 14 maart 1977, overeenkomstig artikel 4 van Verordening nr. 17, van een overeenkomst gesloten op 21 maart 1977 en gewijzigd op 30 september 1977 door The General Electric Company Limited te Londen, Verenigd Koninkrijk en o.a. The Weir Group Limited te Glasgow, Verenigd Koninkrijk, welke aanmelding subsidiair een verzoek om een negatieve verklaring bevatte,

Gezien het besluit van de Commissie van 18 juli 1977 om in deze zaak een procedure in te leiden,

Gehoord de betrokken ondernemingen overeenkomstig artikel 19, lid 1, van Verordening nr. 17 juncto Verordening nr. 99/63 van de Commissie (2),

Gezien de bekendmaking van het wezenlijk gedeelte van de overeenkomst overeenkomstig artikel 19, lid 3, van Verordening nr. 17 in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* nr. C 188 van 6 augustus 1977, ter zake waarvan geen opmerkingen van derden door de Commissie zijn ontvangen,

Geraadpleegd het Adviescomité voor mededingingsregelingen en economische machtsposities overeenkomstig artikel 10 van Verordening nr. 17 op 20 oktober 1977,

I. DE FEITEN

1. Voorwerp van de procedure

Deze zaak betreft een overeenkomst inzake de oprichting van een gemeenschappelijke onderneming (joint venture), die is gesloten ten behoeve van gemeenschappelijke ontwikkeling, produktie en verkoop door partijen van natriumcirculatiepompen en voor de verdeling tussen de partijen van de werkzaamheden voor de ontwikkeling en de produktie van dergelijke circulatiepompen.

2. De partijen

a) De ondertekenaars van de joint venture-overeenkomst, allen rechtspersonen naar Engels recht, zijn :

(i) Weir Pumps Ltd ;

(ii) The Weir Group Ltd, die eigenaar is van Weir Pumps Ltd en deze controleert ;

(iii) The English Electric Company Ltd, optredend via haar dochteronderneming GEC Reactor Equipment Ltd ;

(iv) The General Electric Company Ltd, die eigenaar is van The English Electric Company Ltd en deze controleert.

(1) PB nr. 13 van 21. 2. 1962, blz. 204/62.
(2) PB nr. 127 van 20. 8. 1963, blz. 2268/63.

b) Voor deze zaak en waar nodig worden de sub a) (i) en (ii) genoemde ondernemingen gezamenlijk „Weir" genoemd en de sub a) (iii) en (iv) genoemde ondernemingen gezamenlijk „GEC". De termen „Weir" en „GEC" omvatten respectievelijk de andere dochterondernemingen van The Weir Group Ltd en The General Electric Company Ltd ; Weir en GEC worden hierna beschouwd en behandeld als de twee partijen bij de joint venture-overeenkomst.

c) The Weir Group Ltd heeft een volgestort aandelenkapitaal van 6 234 000 £. Zij heeft, ten dele via haar dochterondernemingen, belangen bij de ontwikkeling, vervaardiging en verkoop van o.a. pompen, staalgieterijprodukten, met name van precisiegietstaal en van ontziltingsinstallaties en daarmee verbonden produkten, hydraulische en pneumatische afdichtingssystemen en vliegtuiguitrusting.

The Weir Group Ltd heeft dochterondernemingen in het Verenigd Koninkrijk, in andere Lid-Staten en elders.

De totale geconsolideerde omzet van Weir gedurende 1976 beliep 138 121 000 £.

d) The General Electric Company Ltd heeft een volgestort aandelenkapitaal van 137 174 549 £. Zij heeft, ten dele via haar dochterondernemingen, belangen bij de ontwikkeling, vervaardiging en verkoop van elektrotechnische en elektromechanische uitrusting en produkten, met name op het gebied van de elektriciteitsproduktie en -distributie en ook op het gebied van de machinebouw (met inbegrip van pompen), telecommunicatie, vliegtuiginstrumenten en gebruiksartikelen. GEC is gebruiker van gieterijprodukten en precisie-gietstaal.

The General Electric Company Ltd heeft talrijke dochterondernemingen in het Verenigd Koninkrijk, in andere Lid-Staten en elders.

De totale geconsolideerde omzet van GEC over het jaar vóór 31 maart 1977 beliep 2 054 600 000 £. Een aanzienlijk aandeel van deze omzet, nl. circa 306 000 000 £, kwam oor rekening van verkopen en diensten op het gebied van de elektriciteitsproduktie, met inbegrip van verkoop en diensten m.b.t. uitrusting voor kernreactoren.

3. De joint venture-overeenkomst

a) De overeenkomst werd gesloten op 21 maart 1977 en bij de Commissie aangemeld op 14 april 1977. Volgens haar bepalingen heeft zij met name ten doel : (i) een gemeenschappelijke onderneming van beide partijen op te richten, (ii) hiervoor van The Nuclear Power Company (Risley) Ltd („NPC") een ontwikkelingscontract („ontwikkelingscontract") te verkrijgen voor de ontwikkeling van natriumcirculatiepompen voor commerciële snelle reactoren welke in het Verenigd Koninkrijk zullen worden gebouwd, onder voorbehoud van de sub I 4 g) weergegeven overwegingen ; en (iii) vervolgens natriumcirculatiepompen te ontwikkelen en na succesvolle ontwikkeling te vervaardigen en te verkopen in gemeenschappelijke onderneming tussen partijen.

NPC wordt gecontroleerd door en is volledig eigendom van The United Kingdom National Nuclear Corporation Ltd, en volgt bij haar activiteiten de richtlijnen van het regeringsbeleid. The National Nuclear Corporation Ltd is voor 35 % eigendom van The United Kingdom Atomic Energy Authority (een onderneming volledig eigendom en onder controle van de overheid), voor 35 % van The British Nuclear Associates Ltd (eigendom van bedrijven met belangen op het gebied van de elektriciteitsproduktie) en voor 30 % van The General Electric Company Ltd.

b) In de overeenkomst worden aan de partijen specifieke gebieden toegewezen, waarop zij in de gemeenschappelijke onderneming hun respectieve deskundigheid, diensten en produkten zullen inbrengen ; Weir voornamelijk op het terrein van pomptechniek en hydraulica en GEC voornamelijk op het gebied van kernreactortechnologie, instrumentatie en machinebouw en elektrotechniek. Na de aanmelding en op initiatief van de Commissie hebben de partijen op 30 september 1977 bepaalde voorschriften van de overeenkomst gewijzigd, welke verband houden met deze afzonderlijke gebieden. De desbetreffende bepalingen en wijzigingen worden behandeld sub I 3 e) (vi), (vii) en (ix).

c) De natriumcirculatiepompen die het voorwerp van de overeenkomst vormen, worden gedefinieerd als centrifugale natriumpompen met gemengde en axiale stroming voor primaire en secundaire kringlopen in op commerciële schaal geëxploiteerde snelle reactoren. Natriumcirculatiepompen worden meer gedetailleerd beschreven sub I 4.

d) De joint venture-overeenkomsten tussen de partijen worden geheel contractueel gesloten en zijn voor hun geldigheid of naleving niet afhankelijk van de gemeenschappelijke controle of eigendom van een onderscheiden vennootschap. De door partijen getroffen contractuele bepalingen vertonen echter de meest essentiële kenmerken van een gebruikelijke joint venture, omdat zij voorzien in een centrale, gemeenschappelijke en gelijke controle door partijen van al hun activiteiten op het gebied van natriumcirculatiepompen, met inbegrip van planning, financiering, onderzoek, ontwikkeling, constructie en verkoop.

e) De relevante bepalingen van de overeenkomst zijn de volgende :

(i) Iedere partij neemt voor de helft deel in alle activa, winsten, in de eigendom, in alle verliezen en passiva van de gemeenschappelijke onderneming.

(ii) De partijen stellen aan de gemeenschappelijke onderneming de reeds bestaande en toekomstige documenten, informatie, ontwerpen, materiële en immateriële activa en rechten ter beschikking welke in hun bezit zijn of zullen komen met betrekking tot de voor NPC te ontwikkelen natriumcirculatiepompen. De partijen verlenen aan de gemeenschappelijke onderneming het niet-exclusieve recht op het gebruik van hun desbetreffende reeds bestaande informatie en uitvindingen, al dan niet geoctrooieerd, met betrekking tot natriumcirculatiepompen. Alle kosten welke hieruit mochten voortvloeien, komen ten laste van de gemeenschappelijke onderneming.

(iii) De noodzakelijke financiering van de gemeenschappelijke onderneming wordt door partijen voor gelijke delen en op gelijke voorwaarden ter zake van rente, terugbetaling of anderszins opgebracht. Alle overschotten, die van tijd tot tijd uit de gemeenschappelijke onderneming beschikbaar komen, worden gelijkelijk en op gelijke voorwaarden onder partijen verdeeld.

(iv) De gemeenschappelijke onderneming staat onder toezicht van een bestuursorgaan waarin partijen op gelijke voet zijn vertegenwoordigd. Besluiten moeten met eenparigheid van stemmen worden genomen. De gemeenschappelijke onderneming wordt geleid door een directeur, die door het bestuursorgaan wordt benoemd.

(v) Overeengekomen aantallen personeelsleden van beide partijen worden bij de gemeenschappelijke onderneming gedetacheerd, doch blijven op de loonlijsten van de oorspronkelijke werkgever staan en vallen onder diens administratief toezicht.

(vi) De gemeenschappelijke onderneming draagt de totale verantwoordelijkheid voor ontwerp, ontwikkeling en levering van natriumcirculatiepompen. Alle rechten op technische informatie, ontwerpen en octrooien die resulteren uit de ontwikkeling of vervaardiging van natriumcirculatiepompen uit hoofde van de overeenkomst behoren, onder voorbehoud van eventuele rechten van derden, toe aan de gemeenschappelijke onderneming. Volgens de oorspronkelijk aangemelde tekst van de overeenkomst zouden de noodzakelijke engineerings- en produktiewerkzaamheden, hetzij als onderdeel van de ontwikkeling dan wel van de daaropvolgende produktie, rechtstreeks worden verdeeld om in van tevoren vastgestelde afzonderlijke delen te worden uitgevoerd door de gemeenschappelijke onderneming en op grond van een sub-contract met de gemeenschappelijke onderneming door elk der partijen. Na de door de Commissie verlangde wijziging wordt in de overeenkomst thans aan elk der partijen een terrein toegewezen waarop zij primaire verantwoordelijkheid draagt, doch zonder strikt vooraf exclusieve werkterreinen vast te stellen voor elke partij voor de duur van de overeenkomst. De wijziging laat meer ruimte om eventuele toekomstige verdelingen van de inbreng vast te stellen aan de hand van eventuele wijzigingen in de omstandigheden. De taken die op het terrein van de primaire verantwoordelijkheid van Weir liggen omvatten over het algemeen hydraulische werkzaamheden en componenten ; op het terrein van GEC betreft het mechanische en elektrotechnische werkzaamheden en componenten.

(vii) In de oorsponkelijk aangemelde tekst van de overeenkomst werd ook bepaald dat wanneer een partij niet bereid of in staat zou zijn een ontwikkelings- of produktietaak, die haar bij sub-contract door de gemeenschappelijke onderneming zou zijn toegewezen, uit te voeren, aan de andere partij een eerste optierecht zou worden gegeven om te weigeren deze taak op zich te nemen. Op initiatief van de Commissie hebben de partijen de desbetreffende bepalingen zodanig gewijzigd dat onder dergelijke omstandigheden, wanneer een der partijen niet bereid of in staat is een bepaalde taak uit te voeren, de andere partij de mogelijkheid wordt geboden deze taak op zich te nemen. Dienovereenkomstig geeft de gewijzigde tekst nu betere mogelijkheden om dergelijke taken in onderaanneming te geven aan gekwalificeerde derden.

(viii) De werkzaamheden van de gemeenschappelijke onderneming worden uitgevoerd in de fabrieken en installaties van elk der betrokken partijen, doch zodanig dat iedere partij op het gebied van natriumcirculatiepompen kennis en ervaring verkrijgt op het deskundigheidsgebied van de andere. Beide partijen gaan over tot een volledige onderlinge uitwisseling van alle ervaring, die zij in de loop van de werkzaamheden verkrijgen.

(ix) De partijen verbinden zich voor de duur van het ontwikkelingscontract verleend door NPC en vijf jaar nadien, geen activiteiten te verrichten die concurreren met de aangegeven doelstellingen van de gemeenschappelijke onderneming bij de ontwikkeling, vervaardiging of levering van natriumcirculatiepompen. Dit non-concurrentiebeding zal niet meer van kracht zijn na het verstrijken van de overeenkomst of van de gemeenschappelijke onderneming. Zolang als deze bepaling van kracht is, is deze beperking onderworpen aan de vrijheid van elke partij om onafhankelijk op te treden, indien een potentiële klant weigert betrekkingen aan te gaan met de gemeenschappelijke onderneming, of indien de andere partij weigert de gemeenschappelijke onderneming te ondersteunen bij het accep-

teren van een contract voor natriumcirculatiepompen. De aangemelde tekst van de overeenkomst bepaalde dat in elk van beide gevallen, de partij die het betrokken contract zou accepteren, echter aan de andere partij de taken in onderaanneming zou geven die aan die andere partij waren toegewezen volgens de oorspronkelijke bepalingen van de overeenkomst. Na besprekingen met de Commissie hebben partijen de overeenkomst zodanig gewijzigd dat onder deze omstandigheden de partij die het contract zou accepteren aan de andere de mogelijkheid, doch niet het absolute recht, zal geven de werkzaamheden die binnen het terrein van de primaire verantwoordelijkheid van de andere zouden vallen te verrichten. De gewijzigde tekst is soepeler, omdat zij grotere mogelijkheden biedt dergelijke werkzaamheden eveneens door gekwalificeerde derden te laten uitvoeren.

(x) Indien één der partijen een contract voor de vervaardiging van natriumcirculatiepompen ontvangt, onder de (sub 3 e) (ix) bedoelde) omstandigheden, waarin een klant geweigerd heeft te bestellen bij de gemeenschappelijke onderneming of een partij geweigerd heeft de gemeenschappelijke onderneming te ondersteunen, dan heeft de partij die het contract verkrijgt recht op alle noodzakelijke licenties onder voorwaarden welke door de partijen onderling worden vastgesteld, of wanneer zij het niet eens zijn, door middel van arbitrage.

(xi) Onder voorbehoud van bepalingen voor de voortijdige beëindiging ten gevolge van inbreuken op de overeenkomst, liquidatie, onmogelijkheid van prestatie of gelijkaardige redenen blijven de overeenkomst en de gemeenschappelijke onderneming in stand voor de duur van het door NPC verleende ontwikkelingscontract en nadien voor zodanige periode als vereist is voor de uitvoering van alle orders voor natriumcirculatiepompen die door de gemeenschappelijke onderneming binnen tien jaar na datum van de overeenkomst (21 maart 1977) zijn aanvaard. Deze supplementaire periode zal zeker niet langer duren dan twee jaar na de tienjarige periode. De totale duur van de overeenkomst en de joint venture zou zodoende behoudens verlenging, waarschijnlijk niet midden 1989 overschrijden.

(xii) Een door NPC aan de gemeenschappelijke onderneming voor de eerste fase van het ontwikkelingscontract aangeboden order dateert van 31 mei 1977. Te zamen met de daaropvolgende fases wordt de duur van het ontwikkelingscontract door partijen geraamd op een periode van ongeveer zeven jaar, d.w.z. tot circa midden 1984.

(xiii) Na beëindiging van de overeenkomst en de gemeenschappelijke onderneming verkrijgt iedere partij ongelimiteerde niet-exclusieve licenties, met het recht om sub-licenties te verlenen, voor de onafhankelijke ontwikkeling, vervaardiging en verkoop van door de gemeenschappelijke onderneming ontwikkelde natriumcirculatiepompen. Voor deze licenties zullen de partijen vergoedingen worden betaald, waarin de billijke commerciële waarde van dergelijke licenties tot uitdrukking komt. In geval van geschillen worden deze vergoedingen bij arbitrage vastgesteld.

(xiv) Alle geschillen, welke voortvloeien uit de overeenkomst en die niet tussen partijen in der minne kunnen worden geschikt, worden aan arbitrage onderworpen.

4. Natriumcirculatiepompen : ontwikkeling, vervaardiging en verkoop

a) De functie van natriumcirculatiepompen, na ontwikkeling, vervaardiging en installatie, is het als koelmiddel gebruikte vloeibare natrium te pompen en circuleren door de kernen met hoge vermogensdichtheid van snelle reactoren, die worden gebouwd voor de opwekking van elektriciteit. De kern van een reactor is zijn centrale zone, waar de nucleaire kettingreactie plaatsvindt bij zeer hoge temperaturen. Water of organische vloeistoffen waren geschikt als koelstoffen voor de meer gebruikelijke reactortypen, doch in snelle reactoren zouden deze op een zo hoge druk moeten worden gehouden, dat bij een plotseling wegvallen daarvan zeer grote hoeveelheden energie zouden vrijkomen, waarvan de gevolgen uiterst schadelijk zouden zijn. Dit zou vergezeld gaan van een scherpe inzinking van het koelvermogen. Natrium zal waarschijnlijk het meest bruikbare van de bekende effectieve koelmiddelen voor de compacte kernen van snelle reactoren zijn, omdat bij het gebruik daarvan problemen met betrekking tot de insluiting van de hoge druk worden voorkomen en het een voldoende warmteabsorptievermogen heeft om een zeer snelle warmteafname door natuurlijke convectie te kunnen verzekeren. Gebruik en circulatie van natrium als koelmiddel leveren echter aanzienlijke technologische moelijkheden op.

b) De prestatiekenmerken en ontwerpgegevens van natriumcirculatiepompen worden uiterst nauwkeurig bepaald door de wijze van werking van de specifieke reactor, waarin zij moeten worden aangebracht. Dienovereenkomstig kan er behoefte zijn aan de ontwikkeling van natriumcirculatiepompen van verschillende modellen en met verschillende specificaties voor verschillende reactoren.

Hun ontwikkeling en constructie stelt strenge en uiteenlopende eisen aan de deskundigheid en hulpbronnen van producenten. De desbetreffende technieken omvatten metallurgie, bijzondere precisie-engineering, hydraulica en controle- en meettechnieken. De circulatiepompen moeten worden afgesteld op zeer nauwe toleranties van nauwkeu-

righeid om het koelmiddel op te stuwen tegen de richting van zijn natuurlijke stroming binnen de kringlopen. De betrouwbaarheidsgraad die verlangd wordt ten einde bijvoorbeeld het vastlopen van de pompen en problemen in verband met bellenvorming in het koelmiddel te voorkomen, zal voor ongeveer 25 jaar werking moeten worden gehandhaafd.

c) Onder voorbehoud van de sub I 4 g) weergegeven overwegingen is het waarschijnlijk dat een initiële commerciële snelle reactor in het Verenigd Koninkrijk zal worden gebouwd, met een startdatum van circa 1980. Een dergelijke reactor zou een vermogen van ongeveer 1 300 MW hebben en zou natriumcirculatiepompen van het type, die het voorwerp van het ontwikkelingscontract vormen, voor haar primaire en secondaire koelkringlopen vereisen. Het gevergde totale pompvermogen, verdeeld over de primaire en secundaire pompen, zal circa 50 MW bedragen. De totale produktiekosten van deze circulatiepompen zullen waarschijnlijk circa 20 miljoen £ bedragen, met voorafgaande ontwikkelingskosten van circa 10 miljoen £.

d) De periode tot de materiële voltooiing van de ontwikkeling van deze circulatiepompen zal waarschijnlijk ongeveer acht jaar duren, en enige tijd, wellicht één of twee jaar, uitlopen na de formele duur van het door NPC verleende ontwikkelingscontract (bedoeld sub 3 e) (xii)) en voor een zekere periode in de produktiefase. Er kan niet met zekerheid worden voorspeld, dat zelfs deze periode het einde van een grondige en definitieve ontwikkeling zal vormen, omdat het waarschijnlijk noodzakelijk zal blijven problemen die zich zouden kunnen voordoen gedurende het testen, produceren, of de eerste werkingsfase van de prototypecirculatiepompen te beoordelen en door aanpassing van het ontwerp te verhelpen. Dienovereenkomstig zullen de bepalingen van de overeenkomst, voor zover zij de produktie en de andere postontwikkelingsactiviteiten van partijen betreffen, waarschijnlijk niet voor circa midden 1985 volledig ten uitvoer kunnen worden gelegd, d.w.z. op zijn vroegst minder dan vier jaar voor de verwachte einddatum van de overeenkomst in 1989.

e) Er bestaan circa 25 ondernemingen in de Gemeenschap, die zich specialiseren in uitrusting voor natriumkringlopen en circulatiepompen voor kernreactoren (1). Tot deze ondernemingen behoort GEC, die voor de overeenkomst pompen en natriumcirculatiepompen voor een thans bestaande experimentele snelle reactor in het Verenigd Koninkrijk had geleverd. Ook Weir heeft een grote ervaring bij de levering van pompuitrusting o.a. voor snelle reactor-elektriciteitscentrales en heeft een offerte gedaan voor natriumpompen voor snelle reactoren. Snelle reactoren die met natriumcirculatiepompen zijn of zullen worden uitgerust zijn experimenteel in werking of gepland in het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Italië, Nederland, de Bondsrepubliek Duitsland, de Verenigde Staten, Japan en de USSR. In al deze landen worden natriumcirculatiesystemen in een zekere ontwikkelingsfase gebruikt, doch er bestaat weinig openbaar beschikbare informatie voor de mate waarin de werkzaamheden in de verschillende landen zijn gevorderd. Er bestaat echter een aanzienlijk concurrentiepotentieel binnen de Gemeenschap op het punt van natriumcirculatietechniek.

f) Het is noodzakelijk bevonden, bepaalde gegevens van natriumcirculatiepompen, die eerder door GEC voor experimentele snelle reactoren in het Verenigd Koninkrijk waren geleverd, nader extensief te ontwikkelen voor gebruik in een systeem van snelle reactoren op volledig commerciële schaal. Dienovereenkomstig verlangden The United Kingdom Atomic Energy Authority en NPC van GEC, dat zij verdere ontwikkelingswerkzaamheden zou verrichten in samenwerking met een gespecialiseerde pompenleverancier, die over ontwikkelingscapaciteit op hydraulisch gebied beschikte, nl. Weir. Deze samenwerking werd goedgekeurd door The United Kingdom Atomic Energy Authority en dient betrekking te hebben op een „herontwerpontwikkelings- en testprogramma, uit te voeren gedurende een tijdvak van verscheidene jaren" (2).

g) Snelle reactoren zijn in een betrekkelijk vroeg ontwikkelingsstadium. De nationale programma's zijn op dit gebied met enige aarzeling en zekere onderbrekingen tewerkgegaan, ten gevolge van onzekerheden over ontwerpelementen in een snel ontwikkelende technologie, vertragingen bij het verkrijgen van vergunningen van overheidsautoriteiten, sociale en politieke overwegingen en technische problemen en mislukkingen. In het Verenigd Koninkrijk „... bestaat thans geen (vaste) verbintenis met betrekking tot een programma (voor snelle reactoren). De volgende belangrijke stap bij een ontwikkeling in dit land en andere landen is het ontwerpen en het bouwen van een eerste snelle reactor op commerciële schaal, ... waaraan behoefte is om o.a. vast te stellen of de veiligheidsproblemen op passende wijze kunnen worden opgelost met het oog op een uitvoerbare commerciële exploitatie. Hiervoor zullen wellicht tien of meer jaar noodzakelijk zijn ..." (3). De autoriteiten in het Verenigd Koninkrijk bestuderen thans de plannen voor een dergelijke toekomstige ontwikkeling, die afhankelijk kunnen zijn van de resultaten van een officieel onderzoek („Official Enquiry"), alvorens definitieve besluiten betreffende snelle reactorprogramma's op volledige commerciële schaal worden genomen ;

(1) The Nuclear Power Industry in Europe, 1974 (Deutsches Atomforum e.V.).

(2) United Kingdom Atomic Energy Authority Statement, 14 juni 1977.

(3) Punt 516, Royal Commission Report (United Kingdom) Sixth Report : Nuclear Power and the Environment. September 1976. Cmnd 6618.

II. TOEPASSELIJKHEID VAN ARTIKEL 85, LID 1

Overwegende dat ingevolge artikel 85, lid 1, van het Verdrag onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt en verboden zijn alle overeenkomsten tussen ondernemingen die de handel tussen Lid-Staten ongunstig kunnen beïnvloeden en die ertoe strekken of ten gevolge hebben, dat hun mededinging binnen de gemeenschappelijke markt wordt verhinderd, beperkt of vervalst ;

1. Overwegende dat de partijen ondernemingen zijn en dat de aangemelde overeenkomst een overeenkomst is in de zin van artikel 85, lid 1 ;

2. Overwegende dat de overeenkomst de mededinging op de volgende wijze beperkt :

a) (i) Zelfs bij gebreke van uitdrukkelijke bepalingen heeft de oprichting van een gemeenschappelijke onderneming over het algemeen een waarneembare invloed op het gedrag van de moedermaatschappijen die een aanzienlijke deelneming in de gemeenschappelijke onderneming hebben, ten gevolge. Binnen het domein van de gemeenschappelijke onderneming en op aanverwante terreinen zullen deze partijen waarschijnlijk hun gedrag op elkaar afstemmen en beïnvloed worden in hun wellicht anderszins onafhankelijke besluiten en activiteiten. Wanneer de moedermaatschappijen actuele of potentiële concurrenten zijn, zal hun deelneming in een gemeenschappelijke onderneming derhalve de vrije mededinging tussen hen kunnen benadelen, ongeacht het bestaan van expliciete beperkende bepalingen te dien einde. Het feit dat een gemeenschappelijke onderneming, zoals in dit geval, geen onderscheiden vennootschap is, doch alleen contractueel wordt opgericht, vormt geen materieel doch alleen een formeel verschil en beïnvloedt de bovenstaande conclusies niet.

(ii) Vóór de overeenkomst, waarbij de gemeenschappelijke onderneming in dit geval werd opgericht, waren beide partijen actief en hadden zij ervaring op het gebied van de ontwikkeling en vervaardiging van pompuitrusting voor snelle reactoren (zie sub I 4 e)). Weir had andere dan natriumcirculatiepompen geleverd voor installaties in snelle reactoren en had een offerte gedaan voor een vroeger ontwerp van natriumcirculatiepompen. GEC had elektromagnetische en rotatiepompen voor gebruik van natriumcirculatiepompen ontwikkeld en geleverd, welke gebouwd waren aan de hand van een vroegere specificatie en GEC was en is een belangrijke leverancier van andere belangrijke reactoruitrustingen en van elektriciteitscentrales in het algemeen. Beide partijen hebben een aanzienlijke achtergrondervaring op het terrein van de gemeenschappelijke onderneming en beschikken over technologische veelzijdigheid op aanverwante terreinen. Zij hebben beiden een belangrijke industriële basis en financiële middelen, en zijn via dochterondernemingen vertegenwoordigd in de gehele Gemeenschap. Voor de overeenkomst waren beide partijen derhalve concurrenten op het gebied van de ontwikkeling en produktie van de natriumcirculatiepompen, waarvoor de gemeenschappelijke onderneming is opgericht. Dienovereenkomstig leidt de samenwerking tussen partijen op het gebied van de gemeenschappelijke onderneming tot vermindering van de mededinging.

(iii) De aangemelde overeenkomst stelt in het licht en versterkt aanzienlijk de beperkende gevolgen waarnaar sub II 2 a) (i) werd verwezen. Zij geeft beide partijen gelijkelijk de controle over de gemeenschappelijke onderneming, zodat geen hunner onafhankelijke bedrijfsvoeringsbesluiten kan nemen inzake alle belangrijke aangelegenheden in verband met natriumcirculatiepompen. Het gevolg van de gemeenschappelijke onderneming en van de overeenkomst is, dat de zelfstandigheid van partijen op dit punt overgaat in een gezamenlijke activiteit betreffende planning, financiering, onderzoek, ontwikkeling, produktie en verkoop, en dat iedere partij van zijn individuele actievrijheid met betrekking tot deze activiteiten afziet.

b) Ingevolge het voorafgaande zijn twee partijen, die vóór de overeenkomst op onafhankelijke wijze beschikbaar waren voor de ontwikkeling, vervaardiging en verkoop van natriumcirculatiepompen, tijdens de duur van de overeenkomst vervangen door één enkele, nl. de gemeenschappelijke onderneming. Daarom zal, zolang de overeenkomst van kracht is, aan de vraag van afnemers worden voldaan door de ontwerpen en prijzen van de gemeenschappelijke onderneming veeleer dan door de mogelijkheid van alternatieve ontwerpen en prijzen van partijen afzonderlijk.

c) Moedermaatschappijen zullen gewoonlijk niet concurreren met de activiteiten van de gemeenschappelijke ondernemingen waarin zij aanzienlijke deelnemingen hebben, zelfs al zijn zij contractueel vrij zulks te doen. Met name in dit geval zal waarschijnlijk geen der partijen, binnen het sub I 4 aangegeven kader, zijn middelen afzonderlijk bestemmen voor een individuele ontwikkelingspoging die verder gaat dan voor de gemeenschappelijke onderneming vereist is. Dit gevolg wordt hier duidelijk versterkt door een overeengekomen uitdrukkelijk non-concurrentiebeding. Behoudens in de uitzonderlijke omstandigheden waarnaar wordt verwezen sub I 3 e) (ix) heeft geen der partijen de mogelijkheid om onafhankelijk op te treden of overeenkomsten aan te gaan met derden met betrekking tot activiteiten, welke concurreren met de

aangegeven doelstellingen van de gemeenschappelijke onderneming. Geen van beide partijen kan, onafhankelijk van de andere, behoudens in uitzonderlijke omstandigheden, met derden samenwerken bij de ontwikkeling van natriumcirculatiepompen, technische informatie te dien einde aan derden bekendmaken of aan afnemers offertes aanbieden voor de levering van natriumcirculatiepompen.

d) De gelijke deelneming van partijen in alle ontwikkelingsresultaten heeft ten gevolge dat, zolang de overeenkomst van kracht blijft, beide partijen op het gebied van natriumcirculatietechniek op hetzelfde niveau blijven, zodat geen der beide partijen meer technologische voordelen dan de andere kan verkrijgen met betrekking tot natriumcirculatiepompen of de desbetreffende produktiemethoden.

e) In omstandigheden zoals hier zal het bestaan van een gemeenschappelijke onderneming op een bepaald terrein waarschijnlijk de moedermaatschappijen, die beiden eveneens verwante belangen op andere terreinen hebben, gelegenheden en motieven bieden om hun gemeenschappelijke activiteiten uit te breiden en de vrije mededinging tussen hen op deze andere terreinen aantasten. Hier hebben beide partijen zeer uiteenlopende industriële belangen. Afgezien van hun gemeenschappelijke activiteit op het gebied van de gemeenschappelijke onderneming hebben de partijen andere elkaar overlappende verwante en concurrerende activiteiten. Bijvoorbeeld zijn zij beide producenten van pompen andere dan natriumcirculatiepompen, met name voor de verwekking van elektriciteit en de toepassing op oliepijpleidingen, terwijl Weir een belangrijke producent en leverancier van gieterijprodukten en precisiegietstaal is, en GEC een belangrijke gebruiker daarvan. De partijen hebben derhalve niet alleen horizontaal concurrerende, doch ook verticaal aanverwante activiteiten op andere terreinen. Hogere kaderleden van beide partijen worden gedetacheerd bij de gemeenschappelijke onderneming, doch blijven op de loonlijst van de oorspronkelijke werkgever staan en vallen onder diens administratief toezicht. Deze werknemers blijven belang hebben bij de activiteiten van hun werkgevers buiten het terrein van de gemeenschappelijke onderneming. Via hun voortdurende onderlinge associatie in het kader van de gemeenschappelijke onderneming zullen de convergerende belangen van de partijen op andere terreinen tot een ongunstige beïnvloeding van hun onderlinge mededinging ook op deze andere terreinen kunnen leiden.

f) In de overeenkomst wordt aan iedere partij een afzonderlijk deel van de verantwoordelijkheden en activiteiten welke in de gemeenschappelijke onderneming dienen te worden ingebracht toegewezen. De oorspronkelijke aangemelde bepalingen gaven elk der partijen voor de looptijd van de overeenkomst essentieel onvoorwaardelijke rechten om de werkzaamheden niet alleen op het eigen afgebakende terrein te verrichten, doch ook op het terrein van de andere partij wanneer deze niet bereid of in staat was zijn aandeel uit te voeren. Deze oorspronkelijke bepalingen beperkten de mededinging, omdat zij ten gevolge hadden dat de exclusieve samenwerking tussen partijen werd versterkt, en elke waarschijnlijkheid van toegang tot de werkzaamheden door gekwalificeerde derden in concreto werd uitgeschakeld.

g) Alle voorafgaande restrictieve gevolgen worden beduidend beklemtoond door het aanzienlijk belang van partijen op de beïnvloede markten ;

3. Overwegende dat de overeenkomst de handel tussen Lid-Staten kan beïnvloeden wegens de beperkingen waarnaar sub II 2 verwezen werd en in het bijzonder op de volgende wijze :

a) Natriumcirculatiepompen zijn in werking of gepland in het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, de Bondsrepubliek Duitsland, Italië en Nederland. Ondernemingen die zich specialiseren in natriumkringlopen en natriumcirculatiepompen voor kernreactoren bestaan in al deze landen. Beide partijen hebben een belangrijke basis in het Verenigd Koninkrijk, hebben handelswerkzaamheden elders in de Gemeenschap en in het bijzonder heeft iedere partij deskundigheid met betrekking tot natriumcirculatiepompen. Het is bekend dat er behalve in het Verenigd Koninkrijk ook in andere Lid-Staten behoefte is aan dergelijke deskundigheid (zie sub I 4 e)). Zonder de aangemelde overeenkomst zou iedere partij vrij geweest zijn om :

(i) onafhankelijk ook voor gebruik in andere Lid-Staten te ontwikkelen, vervaardigen of te leveren ;

(ii) onafhankelijk met derden ook in andere Lid-Staten voor de ontwikkeling van natriumcirculatiepompen samen te werken.

Krachtens de overeenkomst en het bestaan van de gemeenschappelijke onderneming is het voor geen van beide partijen mogelijk zich onafhankelijk bezig te houden met een zodanige ontwikkeling, vervaardiging, noch levering, noch samenwerking.

b) Er bestaan circa 25 ondernemingen in de Gemeenschap die zich specialiseren in uitrusting voor natriumkringlopen en circulatiepompen voor kernreactoren (zie sub I 4 e)). De samenwerking tussen de twee partijen die een bijzondere betekenis op de betreffende markt in het Verenigd Koninkrijk vertonen, zal tot gevolg hebben dat het voor producenten van natriumcirculatiepompen in andere Lid-Staten moeilijker zal zijn natriumcirculatiepompen in het Verenigd Koninkrijk af te zetten en dat leveringen door de partijen in kwestie in andere Lid-Staten waarschijnlijk meer gezamenlijk dan onafhankelijk zullen plaatsvinden ;

4. Overwegende dat de mededingingsbeperkingen waarschijnlijk merkbare gevolgen zullen hebben, omdat beiden partijen groepen zijn van aanzienlijke industriële betekenis, over belangrijke financiële middelen beschikken, in de gehele Gemeenschap door vestigingen zijn vertegenwoordigd en de produkten van de gemeenschappelijke onderneming zeer duur zijn en een aanzienlijk belang vertonen ;

5. Overwegende dat artikel 85, lid 1, derhalve van toepassing is op de aangemelde overeenkomst ;

III. TOEPASSELIJKHEID VAN ARTIKEL 85, LID 3

Overwegende dat volgens artikel 85, lid 3, van het Verdrag de bepalingen van artikel 85, lid 1, buiten toepassing kunnen worden verklaard voor een overeenkomst welke bijdraagt tot verbetering van de produktie of van de verdeling der produkten of tot bevordering van de technische of economische vooruitgang, mits een billijk aandeel in de daaruit voortvloeiende voordelen de gebruikers ten goede komt en zonder nochtans aan de betrokken ondernemingen :

a) beperkingen op te leggen welke voor het bereiken van deze doelstellingen niet onmisbaar zijn ;

b) de mogelijkheid te geven, voor een wezenlijk deel van de betrokken produkten de mededinging uit te schakelen ;

1. Overwegende dat de overeenkomst en de gemeenschappelijke onderneming op de volgende wijze bijdragen tot de verbetering van de produktie en de verdeling der produkten en tot de bevordering van de technische vooruitgang :

a) De produkten van de gemeenschappelijke onderneming zijn van technisch zeer verfijnde aard. Het gaat namelijk om circulatiepompen voor als koelmiddel gebruikte vloeibare metalen die moeten werken in een zeer reaktief en potentieel gevaarlijke omgeving bij zeer hoge temperaturen. Hun ontwikkeling brengt hoge kosten met zich mee en vergt een zeer gespecialiseerde inbreng op uiterst uiteenlopende technologische gebieden. Mogelijke metaalcorrosie en erosie leveren metallurgische problemen op. Waarschijnlijke bellenvorming in het koelmiddel doet problemen van hydraulische aard rijzen. Een veilige werking gedurende lange perioden vergt gedetailleerd afgestelde toleranties. Dit alles houdt aanzienlijke inspanningen in en brengt risico's met zich, die de partijen moeten overwinnen door hun van elkaar verschillende maar toch op elkaar aansluitende deskundigheden en voorzieningen in de gemeenschappelijke onderneming in te brengen. Geen der partijen zou alleen met eigen middelen en bekwaamheden complete natriumcirculatiepompen kunnen ontwikkelen, die alle gespecificeerde hoedanigheden hebben, op even effectieve, economische of snelle wijze als beide partijen te zamen.

b) De enige afnemers in het Verenigd Koninkrijk voor de betrokken produkten zijn NPC voor de ontwikkeling, en The Central Electricity Generating Board, volledig onder controle van de overheid, voor de eindprodukten. NPC en ook The United Kingdom Energy Authority, die te zamen verantwoordelijk zijn voor de vaststelling van het ontwerp van de betrokken produkten, hebben de samenwerking van de partijen bij de ontwikkeling van natriumcirculatiepompen via een gemeenschappelijke onderneming aangemoedigd en goedgekeurd. De enige afnemers in het Verenigd Koninkrijk zien derhalve met kennis van zaken en bewust af van de voordelen, die de mededinging hen zou kunnen bieden, ten gunste van het compenserende voordeel van een alomvattende technische oplossing door de gemeenschappelijke onderneming, waarin de partijen hun individuele doch op elkaar aansluitende gespecialiseerde deskundigheid zullen inbrengen.

c) De overeenkomst en de gemeenschappelijke onderneming zijn van korte duur beschouwd in verhouding tot de complexiteit van ontwikkeling en de voorziene toekomst op lange termijn van programma's voor snelle reactoren. Na de voltooiing van de gemeenschappelijke ontwikkeling en het verstrijken van de oveeenkomst zal elke partij sterker zijn op het terrein van deskundigheid van de andere en zijn competentie en technische veelzijdigheid bij de onafhankelijke en concurrentiële ontwikkeling, constructie en verkoop van natriumcirculatiepompen, die aan alle werkingsvereisten kunnen voldoen, hebben vergroot.

d) Ingevolge de overeenkomst zal met name Weir waarschijnlijk zijn positie als leverancier van uitrusting voor de verwekking van elektriciteit en in het bijzonder met betrekking tot natriumcirculatietechniek kunnen versterken. GEC, met zijn zeer aanzienlijke omzetaandeel (thans 306 miljoen £) op het gebied van uitrusting voor elektriciteitscentrales neemt op dit punt tot nog toe een veel sterkere positie in dan Weir. Hoewel deze situatie waarschijnlijk niet ingrijpend zal worden gewijzigd zal de overeenkomst niettemin waarschijnlijk ten gevolge hebben dat Weir zijn mededingingspositie in deze sector relatief aanzienlijk zal versterken ;

2. Overwegende dat een billijk aandeel in de bovenstaande voordelen aan de gebruikers ten goede zal komen :

a) De tijdelijke bundeling van de reeds bestaande produktie-, test- en andere voorzieningen en deskundigheden van partijen zal niet alleen tot betere en sneller bereikte technische oplossingen leiden, doch ook een verdubbeling van inspanningen en van aanwerving van middelen vermijden en daarom eveneens besparingen met zich meebrengen. Geen van beide partijen, en dientengevolge geen der afnemers van partijen, zal dat deel van de kosten behoeven te dragen, dat bij ontstentenis van de

gemeenschappelijke onderneming zou moeten worden opgebracht voor de verkrijging van de noodzakelijke technische informatie of van voorzieningen die aan deze partij niet ter beschikking zouden staan en die, bij wege van de gemeenschappelijke onderneming, door de andere partij worden ingebracht. Daarenboven zou geen der partijen afzonderlijk even snel het vereiste ontwikkelingsresultaat kunnen bereiken als de partijen in het kader van de joint venture-overeenkomst. Deze voordelen worden door de enige afnemers van natriumcirculatiepompen in het Verenigd Koninkrijk erkend (zie sub III 1 b)) die omdat zij de enige afnemers in het Verenigd Koninkrijk zijn in staat zijn uit een krachtige positie te onderhandelen.

b) De genoemde voordelen zullen niet beperkt zijn tot kopers van natriumcirculatiepompen en zullen meer over het algemeen ook gelden voor afnemers die eisen stellen op het gebied van de techniek i.v.m. vloeibare metalen en met name op het gebied van met vloeibare metalen werkende circulatiesystemen.

c) Door hun deelneming in de gemeenschappelijke onderneming zullen beide partijen hun verwerving van een zeer ruime deskundigheid op het gebied van de natriumcirculatietechniek intensiveren en versnellen. Na de voltooiing van de ontwikkeling en na het verstrijken van de overeenkomst zal de solider mededingingspositie van de partijen onderling aan de afnemers een grotere keuze van bekwamere leveranciers geven ;

3. Overwegende dat de overeenkomst (na wijziging) en de gemeenschappelijke onderneming de partijen geen beperkingen opleggen, die niet onmisbaar zijn voor het bereiken van de sub III 1 en 2 genoemde voordelen.

a) In het licht van de sub I 4 a) en b) en sub III 1 a) geschetste technische problemen en gezien de op elkaar aansluitende deskundigheden van partijen biedt een samenwerking tussen de partijen binnen het kader van een gemeenschappelijke onderneming in de praktijk betere prealabele voorwaarden voor het bereiken van aanvaardbare, tijdige en veilige technische oplossingen dan de vrije mededinging tussen partijen.

b) De technische ontwikkelingsfase van de individuele partijen voor de overeenkomst was van dien aard dat NPC niet bereid was een ontwikkelingscontract te sluiten met één der partijen afzonderlijk of hen te verzoeken een concurrerende offerte te doen. Uiteindelijk moedigde de NPG de partijen aan, samen te werken en verwelkomde zij hun gemeenschappelijke onderneming.

c) Het was niet te verwachten dat een meer onafhankelijke en lossere vorm van samenwerking dan een gemeenschappelijke onderneming in dit geval tot een even coherente of omvattende ontwikkeling zou kunnen leiden. Een overeenkomst tot verlening van wederzijdse licenties en bekendmaking van informatie bijvoorbeeld zou niet resulteren in een voldoende nauwe onderlinge deelneming van partijen in elkaars aanvullende deskundigheden en voorzieningen. Een specialisatie-overeenkomst zou niet aan elke partij voldoende ervaring of inzicht in de werkzaamheden van de andere geven. Geen van beide typen alternatieve overeenkomst zou op even passende wijze kunnen voorzien in de voortdurende uitwisseling en de oplossing van problemen van het onderling afstemmen van de technieken welke ingebracht worden of leiden tot de voordelen beschreven sub III 2.

d) In de afgelopen jaren is GEC een veel grotere leverancier dan Weir geweest van produkten en diensten op het gebied van de elektriciteitsproduktie over het algemeen én van kernreactorinstallaties in het bijzonder. Dienovereenkomstig bevindt GEC zich in een duidelijk sterkere marktpositie dan Weir voor produkten van het betrokken type. Het kon derhalve niet van Weir worden verwacht dat hij zou afzien — waartoe hij ook niet bereid was — van de mogelijkheden van een volledige deelneming op voet van gelijkheid, die door zijn deelneming in een gemeenschappelijke onderneming worden geboden. Deze mogelijkheden hadden zich voor Weir bij een lossere vorm van samenwerking niet kunnen voordoen.

e) Ten aanzien van het non-concurrentie-effect van de gemeenschappelijke onderneming en de non-concurrentie-beperkingen van de overeenkomst kan het volgende worden gezegd. Onder de omstandigheden van deze zaak, waarin elk der partijen al zijn bestaande en toekomstige voorzieningen en expertise in deze sector inbrengt in de gemeenschappelijke activiteiten kon van geen hunner redelijkerwijze worden verwacht dat zij de andere partij onvoorwaardelijke rechten zou geven om de resultaten zelfstandig of in associatie met derden te exploiteren. De huidige overeenkomst tussen de partijen bevat non-concurrentie-beperkingen, welke niet van kracht blijven na het verstrijken van de overeenkomst of het bestaan van de gemeenschappelijke onderneming. Daarenboven zijn de beperkingen gekwalificeerd. Iedere partij blijft vrij, onafhankelijk op te treden wanneer een potentiële afnemer weigert een contract te sluiten met de gemeenschappelijke onderneming of wanneer de andere partij weigert de gemeenschappelijke onderneming te ondersteunen bij het accepteren van een bepaalde order. On de hierboven in dit punt uiteengezette redenen kon niet van partijen worden verwacht, dat zij de gemeenschappelijke onderneming zoudden opzetten met in dit opzicht minder stringente beperkingen.

f) De oorspronkelijk aangemelde tekst van de overeenkomst bevatte enige beperkende bepalingen, die niet onmisbaar waren voor het bereiken van de bovengenoemde voordelen. Deze bepalingen worden hierboven sub I 3 e) (vi), (vii) en (ix) beschreven.

Zij resulteerden in een te strikte werkverdeling tussen de partijen gedurende de looptijd van de overeenkomst en gaven elke partij verstrekkende rechten om werkzaamheden te verrichten waartoe de andere niet bereid of in staat was deze op zich te nemen. Op verzoek van de Commissie hebben partijen deze bepalingen zodanig gewijzigd, dat alternatieve verdelingen van toekomstige werkzaamheden mogelijk worden en ruimere mogelijkheden worden geboden om werkzaamheden ook in onderaanneming aan gekwalificeerde derden te geven ;

4. Overwegende dat de overeenkomsten partijen niet de mogelijkheid biedt de mededinging voor een wezenlijk deel van de betrokken produkten uit te schakelen :

a) natriumcirculatiesystemen zijn thans in initiële of experimentele werking of ontwikkeling in Frankrijk, Italië, Nederland, de Bondsrepubliek Duitsland, de Verenigdse Staten, Japan en de USSR. Reeds eerder is door een derde een natriumcirculatiepomp in het Verenigd Koninkrijk ontwikkeld voor testen in een hoge-temperatuurproefkringloop waarmee NPC werkte. De beschikbaarheid van natriumpomptechniek voor een redelijk aantal andere ondernemingen (zie I 4 e)) binnen en buiten de Gemeenschap biedt een garantie voor een potentiele mededinging van derden ;

b) na het verstrijken van de overeenkomst zullen beide partijen onafhankelijk van elkaar met elkaar concurreren met grotere technische veelzijdigheid en competentie ;

5. Overwegende dat de gewijzigde overeenkomst derhalve voldoet aan de voorwaarden voor de toepassing van artikel 85, lid 3, onder voorbehoud van het hiernavolgende ;

IV. TOEPASSELIJKHEID VAN ARTIKEL 8 VAN VERORDENING Nr. 17

Overwegende dat ingevolge artikel 8, lid 1, van Verordening nr. 17, een beschikking, bedoeld in artikel 85, lid 3, voor een bepaalde termijn wordt gegeven en voorwaarden en verplichtingen kan inhouden ;

1. Overwegende dat voor de gewijzigde overeenkomst en de gemeenschappelijke onderneming krachtens artikel 85, lid 3, goedkeuring kan worden verleend vanaf de aanmeldingsdatum, nl. 14 april 1977, tot het verstrijken van de overeenkomst, hetgeen waarschijnlijk midden 1989 het geval zal zijn (zie I 3 e) (xi) en (xii)) ; dat, indien de overeenkomst dan niet in overeenstemming met de voorwaarden daarvan zou verstrijken, de ontheffing kan blijven gelden voor de resterende looptijd van de overeenkomst, doch uiterlijk tot 31 december 1989 ;

2. Overwegende dat de voorwaarden voor ontheffing voor de aangegeven periode alleen worden vervuld in het licht van de speciale omstandigheden in dit geval, zoals hier beschreven ; dat waarschiijnlijk niet aan de ontheffingsvoorwaarden zou zijn voldaan voor de vastgestelde termijn indien de partijen in staat zouden zijn geweest een gemeenschappelijke produktie of een gemeenschappelijke verkoop van natriumcirculatiepompen op te zetten voor de gehele periode of voor een beduidend lange tijd tijdens de looptijd van overeenkomst ; dat het in dit geval duidelijk is dat de concrete ontwikkeling tot het bereiken van een substantiële voltooiingsgraad waarschijnlijk eerst een à twee jaar na het einde van het door NPC verleende ontwikkelingscontract zal worden beëindigd, d.w.z. een à twee jaar na midden 1984, d.w.z. midden 1986 ; dat, hoewel een initiële produktie wel voor deze datum zal aanvangen, er in die fase een voortdurende behoefte zal blijven bestaan aan het begeleiden en door middel van verdere aanpassingen verhelpen van problemen die dan aan de orde komen (zie I 4 d)) ; dat derhalve vraagstukken met betrekking tot de daadwerkelijke gezamenlijke produktie en de gezamenlijke verkoop binnen het kader van de gemeenschappelijke onderneming waarschijnlijk eerst gedurende circa de laatste drie en een half jaar van de overeenkomst zullen rijzen, dat de ontheffingsperiode in dit geval, in het bijzonder voor zover deze verband houdt met de gemeenschappelijke produktie en verkoop, alleen gerechtvaardigd wordt door bovenstaande overwegingen, de complexe aard van de ontwikkeling en de toekomst op relatief lange termijn van snelle reactorprogramma's ;

3. Overwegende dat de ontheffing alleen van toepassing is op de aangemelde overeenkomst, als gewijzigd op 30 september 1977, en geen uitbreidingen of wijzigingen in de structuur of de verruiming van de activiteiten van de gemeenschappelijke onderneming anders dan in de overeenkomst vastgesteld bestrijkt ; dat de Commissie, ten einde haar in staat te stellen de activiteiten van de gemeenschappelijke onderneming en de positie van de partijen in dit licht te beoordelen, eist door de partijen op de hoogte te worden gebracht van de volgende aangelegenheden en wel onmiddellijk na het zich voordoen van enige relevante gebeurtenis, namelijk :

a) de datum waarop het door NPC verleende ontwikkelingscontract in werking treedt (zie sub I 3 e) (xii)) ;

b) de datum van inwerkingtreding en de aard van alle contracten, die gedurende de looptijd van de aangemelde overeenkomst met de gemeenschappelijke onderneming of de partijen, of een der partijen, worden aangegaan voor de ontwikkeling of produktie van natriumcirculatiepompen, andere dan verdere ontwikkelingscontracten welke door NPC of The United Kingdom Atomic Energy Authority worden geplaatst ;

c) de toelating van een derde partij, andere dan NPC of The United Kingdom Atomic Energy Authority, tot de ontwikkelingsactiviteiten van de gemeenschappelijke onderneming, behalve als leveranciers of onderaannemers voor kleinere onderdelen of als kopers die hun eigen specificaties stellen ;

d) scheidsrechtelijke uitspraken of schikkingen ingevolge arbitrageprocedures met betrekking tot de aangelegenheden bedoeld sub I 3 e) (x), (xiii) en (xiv) of anderszins ;

e) de verlenging van enigerlei licenties ingevolge het sub I 3 e) (xiii) bepaalde en de voorwaarden waaronder deze worden verleend ;

f) het sluiten tussen partijen geduren de looptijd van de aangemelde overeenkomsten voor de gemeenschappelijke samenwerking tussen hen bij de ontwikkeling, vervaardiging of verkoop van om het even welke produkten dan ook op het gebied van elektriciteitsproduktie en/of techniek i.v.m. vloeibare metalen, maar niet zodanige overeenkomsten (tenzij aanmelding om andere redenen nodig is) die hoofdzakelijk op gieterij-procédés betrekking hebben. Voor de doeleinden van dit lid omvat de uitdrukking „partijen" eveneens de toekomstige dochterondernemingen van respectievelijk The Weir Group Ltd en The General Electric Company Ltd, enige vennootschap waardoor een van deze ondernemingen zou worden gecontroleerd en enige dochteronderneming van dergelijke vennootschap ;

g) het sluiten van een overeenkomst of regeling, die de aangemelde overeenkomst, zoals gewijzigd op 30 september 1977, wijzigt, vervangt, afschaft of herroept ; elke aktiviteit welke, buiten de voorzieningen van de aangemelde overeenkomst, gezamenlijk door de partijen wordt ondernemen en betrekking heeft op natriumcirculatiepompen,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN :

Artikel 1

De bepalingen van artikel 85, lid 1, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap worden krachtens artikel 85, lid 3, buiten toepassing verklaard voor de op 21 maart 1977 gesloten en op 30 september 1977 gewijzigde overeenkomst tussen Weir Pumps Ltd, The Weir Group Ltd, The English Electric Company Ltd en The General Electric Company Ltd. De periode van buitentoepassingverklaring van artikel 85, lid 1, zal beschouwd worden als zijnde ingegaan op 14 april 1977 en zal blijven gelden voor de duur van de overeenkomst in overeenstemming met de huidige voorwaarden daarvan, doch uiterlijk tot 31 december 1989.

Artikel 2

Aan deze beschikking worden de volgende verplichtingen verbonden :

De partijen, d.w.z. The Weir Group Ltd zelf en haar dochterondernemingen en The General Electric Company Ltd zelf en haar dochterondernemingen, dienen de Commissie op de hoogte te stellen onmiddellijk na het zich voordoen van een van de volgende gebeurtenissen :

a) de datum waarop het door NPC verleende ontwikkelingscontract in werking treedt ;

b) de datum van inwerkingtreding en de aard van alle contracten, die gedurende de looptijd van de aangemelde overeenkomst worden aangegaan met de gemeenschappelijke onderneming of de partijen, of een der partijen, voor de ontwikkeling of produktie van natriumcirculatiepompen, andere dan verdere ontwikkelingscontracten geplaatst door NPC of The United Kingdom Atomic Energy Authority ;

c) de toelating van een derde partij, andere dan NPC of The United Kingdom Atomic Energy Authority, tot de ontwikkelingsactiviteiten van de gemeenschappelijke onderneming, behalve als leveranciers of onderaannemers voor kleinere onderdelen of als kopers die hun eigen specificaties stellen ;

d) scheidsrechterlijke uitspraken of schikkingen ingevolge arbitrageprocedures m.b.t. de overeenkomst of de gemeenschappelijke onderneming ;

e) de voorwaarden van enigerlei licenties welke ingevolge het sub I 3 e) (xiii) bepaalde worden verleend ;

f) het sluiten tussen partijen gedurende de looptijd van de aangemelde overeenkomst van alle overeenkomsten voor de gemeenschappelijke samenwerking tussen hen bij de ontwikkeling, vervaardiging of verkoop van welke produkten dan ook op het gebied van elektriciteitsproduktie en/of techniek i.v.m. vloeibare metalen, maar niet zodanige overeenkomsten (tenzij aanmelding om andere redenen nodig is) die hoofdzakelijk op gieterij-procédés betrekking hebben. Voor de doeleinden van dit lid omvat de uitdrukking „partijen" eveneens de toekomstige dochterondernemingen van respectievelijk The Weir Group Ltd en The General Electric Company Ltd, enige vennootschap waardoor een van deze ondernemingen zou worden gecontroleerd en enige dochteronderneming van dergelijke vennootschap ;

g) het sluiten van een overeenkomst of regeling die de aangemelde overeenkomst, zoals gewijzigd op 30 september 1977, wijzigt, vervangt, afschaft of herroept, evenals elke aktiviteit welke, buiten de voorzieningen van de aangemelde overeenkomst, gezamenlijk door de partijen wordt ondernomen en betrekking heeft op natriumcirculatiepompen.

Artikel 3

Deze beschikking is gericht tot :

1. The Weir Group Ltd,
   149 Newlands Road,
   Cathcart,
   Glasgow G44 4EX,
   Scotland,

   ten eigen behoeve en ten behoeve van haar dochterondernemingen.

2. The General Electric Company Ltd,
1 Stanhope Gate,
London W1A 1EH,
England,
ten eigen behoeve en ten behoeve van haar dochterondernemingen.

Gedaan te Brussel, 23 november 1977.

Voor de Commissie

Raymond VOUEL

Lid van de Commissie